

פורים - אכתי עבדי דאחשורוש אנן

1. רמב"ם הלכות מגילה וחנוכה פרק ב הלכה יח

השגת הראב"ד

כל ספרי הנביאים וכל הכתובים עתידין ליבטל לימות המשיח חוץ ממגילת אסתר הרי היא קיימת כחמשה חומשי תורה וכהלכות של תורה שבעל פה שאינן בטלן לעולם, ואע"פ שכל זכרון הצרות יבטל שנאמר (ישעיהו ס"ה) "כי נשכחו הצרות הראשונות וכי נסתרו מעיניי", ימי הפורים לא יבטלו שנאמר (אסתר ט') "ימי הפורים האלה לא יעברו מתוך היהודים וזכרם לא יסוף מזרעם".

2. מסכת מגילה דף יג עמוד ב

"ויאמר המלך להמן הכסף נתון לך והעם לעשות בו כטוב בעיניך", אמר רבי אבא: משל דאחשורוש והמן למה הדבר דומה? לשני בני אדם, לאחד היה לו תל בתוך שדהו, ולאחד היה לו חריץ בתוך שדהו, בעל חריץ אמר: מי יתן לי תל זה בדמים! בעל התל אמר: מי יתן לי חריץ זה בדמים! לימים נדדו ונזו זה אצל זה, אמר לו בעל חריץ לבעל התל: מכור לי תילך! - אמר לו: טול אותה בחנם, והלואי!

3. מסכת מגילה דף יט עמוד א

משנה... ומהיכן קורא אדם את המגילה ויוצא בה ידי חובתו? רבי מאיר אומר: כולה, רבי יהודה אומר: מ"איש יהודי". רבי יוסי אומר: מ"אחר הדברים האלה". מהיכן קורא אדם את המגילה וכו'. תניא, רבי שמעון בר יוחאי אומר: מ"בלילה ההוא". אמר רבי יוחנן: וכולן מקרא אחד דרשו: "ותכתב אסתר המלכה... ומרדכי היהודי את כל תקי". מאן דאמר כולה - תוקפו של אחשורוש, ומאן דאמר מאיש יהודי - תוקפו של מרדכי, ומאן דאמר מאחר הדברים האלה - תוקפו של המן, ומאן דאמר מבליילה ההוא - תוקפו של נס.

4. מסכת מגילה דף יד ע"א
תנו רבנן: ארבעים ושמונה נביאים ושבע נביאות נתנבאו להם לישראל, ולא פתחו ולא הותירו על מה שכתוב בתורה, חוץ ממקרא מגילה. מאי דרוש? אמר רבי חייא בר אבין אמר רבי יהושע בן קרחה: ומה מעבדות לחירות אמרינן שירה - ממיתה לחיים לא כל שכן? - אי הכי הלל נמי נימא! - לפי שאין אומרים הלל על נס שבחוצה לארץ -

יציאת מצרים דנס שבחוצה לארץ, היכי אמרינן שירה? - כדתניא: עד שלא נכנסו ישראל לארץ הוכשרו כל ארצות לומר שירה. משנכנסו ישראל לארץ לא הוכשרו כל הארצות לומר שירה. רב נחמן אמר: קרייתא זו הלילה, רבא אמר: בשלמא התם (תהלים ק"ג) הללו עבדי ה' - ולא עבדי פרעה, אלא הכא - הללו עבדי ה' ולא עבדי אחשורוש? אכתי עבדי אחשורוש אנן. - בין לרבא בין לרב נחמן קשיא: והא תניא, משנכנסו לארץ לא הוכשרו כל הארצות לומר שירה, כיון שגלו - חזרו להכשירן הראשון.

5. מגילה דף יא עמוד א

"הוא אחשורוש" - הוא ברשעו מתחילתו ועד סופו. (במדבר לו) הוא עשו - הוא ברשעו מתחילתו ועד סופו, (במדבר כ"ו) הוא דתן ואבירים - הן ברשען מתחילתן ועד סופן. (דברי הימים ב' כ"ח) הוא המלך אחו - הוא ברשעו מתחילתו ועד סופו. (דברי הימים א' א') אכרם הוא אכרם - הוא בצדקו מתחילתו ועד סופו, (שמות ר') הוא אהרן ומשה - הן בצדקן מתחילתן ועד סופן.

7. מסכת מגילה דף ז עמוד א

אמר רב שמואל בר יהודה: שלחה להם אסתר לחכמים: קבעוני לדורות! שלחו לה: קנאה את מעוררת עלינו לבין האומות. שלחה להם: כבר כתובה אני על דברי הימים למלכי מדי ופרס. רב ורב חנינא ורבי יוחנן ורב חביבא מתנו. בכוליה סדר מועד כל כי האי זוגא חלופי רבי יוחנן ומעייל רבי יונתן: שלחה להם אסתר לחכמים: כתבוני לדורות. שלחו לה: (משלי כ"ב) הלא כתבתי לך שלישים, שלישים ולא רבעים. עד שמצאו לו מקרא כתוב בתורה (שמות י"ז) כתב זאת זכרון בספר, כתב זאת - מה שכתוב כאן ובמשנה תורה, זכרון - מה שכתוב בנביאים, בספר - מה שכתוב במגילה. כתנאי: כתב זאת - מה שכתוב כאן, זכרון - מה שכתוב במשנה תורה, בספר - מה שכתוב בנביאים, דברי רבי יהושע. רבי אלעזר המודעי אומר: כתב זאת - מה שכתוב כאן ובמשנה תורה, זכרון - מה שכתוב בנביאים, בספר - מה שכתוב במגילה.

6. תלמוד בבלי מסכת מגילה דף טז עמוד א

ותאמר אסתר איש צר ואויב המן הרע הזה אמר רבי אלעזר: מלמד שהיתה מחווה כלפי אחשורוש, ובא מלאך וסטר ידה כלפי המן. והמלך קם בחמתו וגו' והמלך שב מגנת הביתו, מקיש שיבה לקימה, מה קימה בחימה - אף שיבה בחימה, דאזל ואשכח למלאכי השרת דאיזמו ליה כגברי וקא עקרי לאילני דבוסתני, ואמר להו: מאי עובדיכו? אמרו ליה: דפקדינן המן. אתא לביתה - והמן נפל על המטה, נפל? נפל מיבעי ליה! - אמר רבי אלעזר: מלמד שבא מלאך והפילו עליה. אמר: ווי מביתא ווי מברא. ויאמר המלך הגם לכבוש את המלכה עמי בבית.

8. תלמוד בבלי מסכת מגילה דף טו עמוד א

לך כנוס אל כל היהודים וגו', עד אשר לא כדת, אמר רבי אבא: שלא כדת היה, שבכל יום ויום עד עכשיו - באונס, ועכשיו - ברצון. וכאשר אבדתי אבדתי - כשם שאבדתי מבית אבא כך אובד ממך.

9. ויקרא רבה (וי'א) פרשה י'

אמר רבי יהודה ברבי סימון דריוש האחרון
בנה fe אסתר היה
טהור אהא אהא
אהא

10. תלמוד בבלי מסכת מגילה דף ו עמוד ב

אמר רבי יוחנן: ושניהם מקרא אחד דרשו: בכל שנה ושנה. רבי אליעזר ברבי יוסי סבר: בכל שנה ושנה, מה כל שנה ושנה אדר הסמוך לשבט - אף כאן אדר הסמוך לשבט, ורבן שמעון בן גמליאל סבר: בכל שנה ושנה, מה כל שנה ושנה אדר הסמוך לניסן - אף כאן אדר הסמוך לניסן. בשלמא רבי אליעזר ברבי יוסי - מסתבר טעמא, דאין מעבירין על המצות, אלא רבן שמעון בן גמליאל מאי טעמא? - אמר רבי טבי: טעמא דרבי שמעון בן גמליאל מסמך גאולה לגאולה עדיף.

11. רמב"ם הלכות סוטה פרק ד הלכה א
בחמשה עשר באדר נפנין בית דין לצרכי הרבים ובדקין על הראויה לשתות להשקותה ועל הראויה לקנא לה ולהוציאה בלא כתובה לקנא לה ולהוציאה, ובכל זמן משקין את השוטות.